

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
POLITIKOS ĮGYVENDINIMO GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS 2005 M. BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO
ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“ PAKEITIMO IR VYRIAUSYBĖS 2018 M. RUGSĖJO 19 D.
NUTARIMO NR. 932 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2005 M.
BALANDŽIO 21 D. NUTARIMO NR. 447 „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS KELIŲ
PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO ĮSTATYMO ĮGYVENDINIMO“
PAKEITIMO“ PAKEITIMO (TAP-18-2233; TAP-18-2234) (TAIS NR. 18-14695; 18-14699)**

2018-12-21 Nr. NV-3545

Vilnius

1. Rengėjas: Susisiekimo ministerija.

2. Tikslas: sudaryti sąlygas efektyviai paskirstyti Kelių priežiūros ir plėtros programos (toliau – Programa) lėšas ir panaudoti jas valstybinės ir vietinės reikšmės kelių tinklui plėtoti – atsisakyti Programos tikslinių lėšų skirstymo, pakeisti Programos rezervo lėšų skirstymo principus.

3. Dabartinė situacija:

- Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatyme (toliau – Įstatymas) nustatyta, kad Programos finansavimo lėšos naudojamos pagal Vyriausybės patvirtintą metinę lėšų naudojimo sąmatą, kurioje numatoma 30 procentų vietinės reikšmės keliams ir iki 5 procentų Programos finansavimo lėšų rezervas valstybės reikmėms, susijusioms su keliais, finansuoti (valstybinės reikšmės keliams lieka 65 proc.).
- 2019 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme Susisiekimo ministerijai suteikta teisė skirti iš Programos finansavimo lėšų 10 mln. Eurų vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti.
- Galiojančiame Vyriausybės nutarime nustatyta, kad 20 procentų vietinės reikšmės keliams numatytų Programos finansavimo lėšų (2018 m. – 22,6 mln. Eurų) skiriamos tiksliniam finansavimui ir šias lėšas paskirsto susisiekimo ministras pagal su vidaus reikalų ministru suderintą vietinės reikšmės kelių (gatvių) sąrašą.
- **ne mažiau kaip 50 procentų** pagal Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašą miestų ir kitoms savivaldybėms skirtų skaičiuojamųjų lėšų turi būti naudojama kapitalo investicijoms;

4. Esmė:

- Pakeisti Programos finansavimo lėšų rezervo skirstymo principus – sąmatoje patvirtintos iki 5 procentų rezervo lėšos iki kiekvienų metų kovo 1 d. Vyriausybės nutarimu būtų paskirstomos taip:
  - ✓ sudaromas objektų, dėl kurių įgyvendinimo yra priimti Vyriausybės nutarimai, sąrašas;
  - ✓ likęs nepaskirstytas rezervas paskirstomas taip:
    - vietinės reikšmės keliams skubiai taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti dėl avarijos grėsmės, taip pat avarijos ar stichinės nelaimės padariniams pašalinti – 10 procentų, jeigu savivaldybės skiria 50 procentų savivaldybės biudžeto lėšų;
    - vietinės reikšmės kelių, vedančių į teritorijas, kuriose kuriamos darbo vietos, projektams įgyvendinti – 45 procentai;

- **mėgėjų sodų teritorijoje savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės keliams inventorizuoti, šiems keliams taisyti (remontuoti) ar rekonstruoti, jeigu pareiškėjas skiria 50 procentų savo lėšų; valstybės institucijų, kitų institucijų ir įstaigų, išskyrus savivaldybių institucijas ir įstaigas, valdomiems vietinės reikšmės keliams tiesti, taisyti (remontuoti), rekonstruoti, jeigu pareiškėjas skiria 50 procentų savo lėšų**, taip pat Lietuvos automobilių kelių direkcijai nustatytoms funkcijoms atlikti, tai yra Programos finansavimo lėšų naudojimo pagal paskirtį kontrolei, darbų kokybės kontrolei vietinės reikšmės kelių objektuose – **45 procentai**.
- **atsisakyti Programos tikslinių lėšų skirstymo** (šios lėšos būtų prijungtos prie savivaldybėms skiriamų skaičiuojamųjų lėšų).
- **Vietinės reikšmės keliams numatytos lėšos būtų skiriamos:**
  - ✓ **94 proc.** – **skaičiuojamosios lėšos** (paskirstomos tuo pačiu santykiu, kaip ir galiojančioje tvarkoje nustatyta - miestų savivaldybėms 35 proc., kitoms savivaldybėms 65 proc.);
  - ✓ **4 proc.** - valstybinių miškų, valstybės saugomų teritorijų, pasienio, privažiuojamiesiems prie krašto apsaugos objektų vietinės reikšmės keliams ir vietinės reikšmės keliams, kurie patenka į Lietuvos kariuomenės nurodytus priimančiosios šalies paramos poreikiams būtinus maršrutus;
  - ✓ **2 proc.** - vietinės reikšmės keliams Birštono, Druskininkų, Palangos miesto ir Neringos savivaldybėse pagal suteiktų nakvynių viešbučiuose, poilsio įstaigose, sveikatingumo įmonėse skaičių.
- **nustatomi skaičiuojamųjų lėšų, skiriamų vietinės reikšmės keliams, paskirstymo principai** - pagal nuolatinių gyventojų skaičių – 50 procentų; pagal savivaldybių tarybų patvirtintame kelių sąraše nurodytą kelių ilgį, (nuo 50 proc. 2019 m. iki 0 proc. 2022 metais); pagal **Nekilnojamojo turto registre įregistruotų kelių ilgį** (nuo 0 proc. 2019 m. iki 50 proc. 2022 metais).
- **ne mažiau kaip 58 procentai skirtų Programos finansavimo lėšų turi būti naudojama turtui įsigyti** – vietinės reikšmės keliams tiesti, įregistruotiems vietinės reikšmės keliams rekonstruoti ir kapitališkai remontuoti;
- **ne mažiau kaip 2 procentai skirtų lėšų** turi būti naudojama savivaldybių valdomiems vietinės reikšmės **keliams inventorizuoti, kol bus įregistruota 100 procentų** savivaldybės valdomų vietinės reikšmės kelių;
- **susisiekimo ministrui pavedama nustatyti Programos lėšų, skirtų Specialiajai vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo programai, paskirstymo tvarką.**

5. Derinimas:

- Suderinta su Vidaus reikalų ministerija, Žemės ūkio ministerija, Finansų ministerija, įvertintos Lietuvos automobilių kelių direkcijos ir Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijos pastabos.
- Dėl Teisingumo ministerijos, Ūkio ministerijos, Aplinkos ministerijos, Lietuvos savivaldybių asociacijos, Mažeikių rajono savivaldybės administracijos ir Lietuvos miško savininkų asociacijos pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma (esminės pastabos – nustatyti pereinamąjį laikotarpį dėl vietinės reikšmės kelių įregistravimo; atsisakyti nuostatų „jeigu savivaldybės 50 proc. savivaldybės biudžeto lėšų“; papildyti skaičiuojamųjų lėšų paskirstymo principus „deklaruojamu žemės ūkio naudmenų plotu“; atsisakyti siūlymo ne mažiau kaip 58 proc. skirtų Programos finansavimo lėšų naudoti turtui įsigyti; sudaryti sąlygas savivaldybėms pačioms rinktis kokią dalį lėšų naudoti kapitalo investicijoms ir kokią – paprastosioms išlaidoms; atsisakyti siūlymo, kad lėšos galėtų būti skiriamos tik valstybinių miškų vietinės reikšmės keliams; atitikimo Įstatymui požiūriu abejotinas siūlymas sudaryti objektų, dėl kurių įgyvendinimo yra priimti Vyriausybės nutarimai, sąrašą ir kt.). Pažymėtina, kad, vadovaujantis Vyriausybės darbo reglamento nuostatomis, Susisiekimo ministerija

turėjo organizuoti suinteresuotų institucijų pasitarimą pateiktoms pastaboms ir pasiūlymams, į kuriuos neatsižvelgta, aptarti ir teikime nurodyti tokio pasitarimo rezultatus.

- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabos pateiktos 2018 m. gruodžio 20 d. išvadoje Nr.NV-3537.

6. Atitiktis Vyriausybės programai: tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatos neįgyvendinamos, atitinka siekį sudaryti finansines galimybes savivaldybėms skirti lėšų deramai vietinės reikšmės kelių priežiūrai, asfaltavimui ir modernizavimui.

7. Dalykinio vertinimo išvada:

Pažymėtina, kad Susisiekimo ministerijos lydraštyje nepateikiami paaiškinimai ir argumentai dėl nutarimo projekte siūlomo reglamentavimo pasirinkimo, nenurodomos teisės akto projekto rengimą paskatinusios priežastys, siūlomo teisinio reguliavimo esmė (sprendžiamas klausimas, siūlomas sprendimas, rezultatas, kurio tikimasi), siūlomų naujų teisinio reguliavimo nuostatų pagrindimas.

Siūlyčiau Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 pakeitimo projekto 2 punkte nustatyti terminą (pvz., per mėnesį), iki kurio susisiekimo ministras turėtų nustatyti Programos lėšų, skirtų Specialiajai vietinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo programai, paskirstymo tvarką. Be to, manyčiau, tikslintinas šiam tikslui skiriamų lėšų paskirstymo tvarkos pavadinimas atsižvelgiant į 2019 m. valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymą („...skirti iš Programos finansavimo lėšų 10 mln. eurų vietinės reikšmės keliams su žvyro danga asfaltuoti“).

Manyčiau, kad Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo projekto 7.1. papunktyje (skirstant Programos lėšų rezervą „...sudaromas objektų, dėl kurių įgyvendinimo yra priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimai, sąrašas“) turėtų būti įvardinta kuri institucija tokį sąrašą sudarytų ir nurodytas terminas. Be to, neaiškios šio siūlymo įgyvendinimo galimybės ir aplinkybės, atsižvelgiant į tai, kad Vyriausybės nutarimais iki šiol nebuvo priimami sprendimai dėl atitinkamų objektų įgyvendinimo (paminėtinas tik 2015 m. sausio 14 d. Vyriausybės pasitarimo protokolinis sprendimas Nr. 2 „Dėl priemonių socialiniams ir ekonominiams skirtumams regionuose, kuriuose gausiai gyvena tautinių mažumų atstovai, mažinti“, kuriuo numatytos priemonės dėl kai kurių projektų).

Siūlyčiau Aprašo projekto 12 punkte nustatyti, kad 10.2 ir 10.3 papunkčiuose numatytos Programos finansavimo lėšos paskirstomos ne Lietuvos automobilių kelių direkcijos direktoriaus, o susisiekimo ministro nustatyta tvarka (kaip ir rezervo lėšos).

Pažymėtina, kad Susisiekimo ministerija **taip pat parengė** Vyriausybės nutarimo „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo **2019 metų sąmatos patvirtinimo“ projektą**, kuriame, be kita ko, pagal šiuo metu galiojančią tvarką **numatytas ir Programos tikslinių lėšų skirstymas, t. y., skirtingai nei Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašo projekte, kuriame tikslinių lėšų skirstymo siūloma atsisakyti.**

Atsižvelgiant į tai, kad siūlomą Programos finansavimo lėšų naudojimo tvarkos aprašu (jeigu būtų pritarta) turėtų būti vadovaujama tvirtinant 2019 m. Programos finansavimo lėšų sąmatos projektą ir priimant sprendimus dėl šių lėšų paskirstymo ir **šie Vyriausybės nutarimų projektai turėtų būti tarpusavyje suderinti**, siūlyčiau šį projektą teikti **svarstyti tarpinstituciniame pasitarime kartu su** Vyriausybės nutarimo „Dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo lėšų naudojimo 2019 metų sąmatos patvirtinimo“ projektu ir apsispręsti dėl tikslinių lėšų skirstymo reglamentavimo. Iki tarpinstitucinio pasitarimo Susisiekimo ministerija turi įvertinti pastabas ir pasiūlymus.

Arvydas Nevas, tel. 8 706 63 787, el. p. arvydas.nevas@lrv.lt